

ב"ה

**"הריני מקבל עלי
מצות עשה של
ואהבת לרעך כמוך"**

- קובץ למורה מס' 5 -
חודש סיון

"מצות אהבת ישראל היא שער הכניסה, אשר דרך בו יכול האדם לבוא לפני ה' אלוקים להתפלל"

(היום יום ב' תמוז)

לפניכם קובץ סיפורים נוסף ואחרון לשנה זו, בנושא אהבת ישראל, אותם תוכלו לספר לתלמידים, כהכנה לתפילה, אחת לשבוע (עדיף בתחילת השבוע).

התלמידים יאזינו לסיפור שיקרב לליבם את המסרים של הנושא השנתי "ואהבת".

לאחר כל סיפור מופיעות נקודות לדיון קצר, שיוודא שהתלמידים הבינו את מסר הסיפור והפנימו מה הוא מלמד אותנו.

ידוע כוחו של הסיפור החסידי לטעת בלב השומעים יראת שמים ומידות טובות. אין ספק שסיפורי "הריני", יסייעו לתלמידים לגשת לתפילה בצורה ראויה.

* * *

שימו לב:

הסיפורים מופיעים כאן בלשון לא מעובדת, ומיועדים לקריאה על ידכם, על מנת לספר אותם לתלמידים בשפה המתאימה להם.

* * *

מומלץ למנף את הסיפור והדיון להחלטה שבועית עם התלמידים בנושא אהבת ישראל. לצורך כך תמצאו באתר שלטים עם פתיח קבוע: **"הריני מקבל עלי..."**, המיועדים להשלמה שבועית של ההחלטה הכיתתית ותלייה בכיתה.

האור המיוחד שראה הבעל שם טוב

(סיפור לרגל חג השבועות - יום הסתלקות הבעש"ט הקדוש)

כאשר הגיע הבעל שם טוב יום אחד לעיר ברוד, ראה שם סבל יהודי, הולך בכבדות ונושא משא על הגב.

הבעל שם טוב, בעיניו הקדושות, ראה את מה שאף אחד אחר לא היה יכול לראות - מעל לראשו של היהודי האיר עמוד של אור!

שאל הבעל שם טוב איך קוראים לאותו יהודי וענו לו ששמו "הירשל ציג". ציג, זוהי עז באידיש, ואת הירשל כינו "הירשל ציג", בגלל שהיו לו כמה עיזים, בהן הוא טיפל במסירות.

הבעל שם טוב מאוד רצה לדעת, מה כל כך מיוחד במעשיו של הירשל. הוא ניגש אליו ושאל אם יוכל לקנות ממנו כוס חלב עיזים. "בשמחה רבה" ענה לו הירשל, "בוא לביתי ואתן לך בשמחה, ללא תשלום". השניים הגיעו אל הבקתה העלובה של הירשל, בחצר חיכו להם ארבע עיזים. לאחר שהוא נתן לבעל שם טוב כוס מלאה בחלב בריא, ישב הירשל ציג וסיפר לבעל שם טוב: "אני יהודי מאוד פשוט, לצערי אני כמעט לא יודע ללמוד בכלל. לפני כעשר שנים נפטרה רעייתי הצדיקה, שתמיד הקפידה מאד על מצוות ביקור חולים. אחרי שנפטרה, לילה אחד באה אלי בחלום וסיפרה לי על השכר הגדול שיש בשמים לכל מי שעושה חסד עם יהודים. היא סיפרה שכל הנשמות של היהודים שעזרה להם, באות וממליצות עליה טוב ומטות את הכף לזכותה. היא ביקשה ממני לעסוק גם כן במעשי צדקה וחסד, ובפרט, לעשות מעשי חסד בסתר.

מיד לקחתי את כל הכסף שהרווחתי בסבלות, וקניתי בו ארבע עיזים. את העיזים אני מאכיל באוכל משובח, כדי שהחלב שלהן יהיה בריא במיוחד, ואת החלב אני מביא בשקט לעניים, לחולים, לילדים רכים ולילדות. והקב"ה, שהוא רופא כל בשר, עוזר תמיד והחלב מבריא את החולים ומחזק את השותים אותו.

בלילה האחרון באה אלי שוב רעייתי הצדיקה בחלום. היא אמרה לי שמחר אפגוש יהודי שיבקש כוס חלב עז חם, כדאי לי להזמין אותו לביתי ולספר לו על מעשי, וכך תבוא עלי ברכה".

הירשל סיים את סיפורו ואז הבעל שם טוב הקדוש הבין מהו האור הגדול המאיר מעל היהודי הזה. הבעל שם טוב צירף אותו אל חבורת הצדיקים הנסתרים, הוא למד מתורתם, וכך עלה והתעלה בתורה ובעבודת ה' שלב אחר שלב. ויחד עם זה הוא כמובן לא הפסיק ממעשי החסד, שליוו אותו עד יומו האחרון.

סיפור מס' 26 | שבוע פרשת נשא

דיון "הריני" כיתתי בעקבות הסיפור:

- תושבי הכפר נתנו להירשל כינוי מיוחד. מהו הכינוי ומדוע הם קראו לו כך? האם הם ידעו מהם מעשיו האמיתיים?
- חשבו: מי זיהה את מעשיו המיוחדים של הירשל? מה הקשר שלו לחג השבועות, ואיך הסיפור הזה מלמד אותנו על הדרך המיוחדת אותה הוא גילה?

גירוש של קבלת פנים

בתל אביב של לפני קרוב לשמונים שנה, עמד ביתו של רבי ישראל פרידמן, האדמו"ר מהוסיאטין. רבי ישראל היה נכדו של רבי ישראל מרוז'ין ואף נקרא על שמו. שמו הלך לפניו כרבי צדיק וחכם, ורבים שיחרו לפתחו לעצה ולברכה.

יום אחד, כשהשמיים התקדרו וגשם סתווי החל לטפטף, נכנסה קבוצת חסידים צעירים לחדרו של הרבי שישב והגה בתורה לצד השולחן. פניהם היו מתוחות, וניכר היה כי משהו מטריד אותם.

"רבי", פתח הנועז שבהם, "יש בעיה במחסן הסמור לבית הכנסת".

רבי ישראל הרים את מבטו מהספר שלפניו והאזין.

"משפחת פליטים", המשיך החסיד, "השתכנה שם ללא רשות. הם מכריעים לתכילות ומכלכלים את המקום!".

"כמה הם?" שאל הרבי.

"שישה", ענה אחר, "הורים וארבעה ילדים קטנים שהגיעו באוניית מעפילים".

"והם מתגוררים במחסן של בית הכנסת?" שאל רבי ישראל, "זו באמת בעיה שצריך לטפל בה!" הוא אמר.

החסידים החליפו מבטים של הקלה, בטוחים היו שהנה הרבי יורה לפנות את הפולשים.

אך להפתעתם, קרא רבי ישראל לשמש וביקש ממנו להזמין סבל.

כשהגיע הסבל, קם הרבי ממקומו. "בואו עמי", אמר לחסידיו.

הקבוצה צעדה בגשם המתגבר לעבר המחסן. כשהגיעו, מצאו משפחה רועדת מקור. הרבי ניגש אליהם, חיוך חם על פניו. "שלום עליכם", אמר ברכות, "ברוכים הבאים לארץ ישראל".

החסידים הביטו בתדהמה כשהרבי הורה לסבל להעמיס את החפצים המעטים של המשפחה. הוא עצמו הוביל את השיירה המוזרה ברחובות העיר: הרבי בראש, אחריו הסבל עם המטען, ובעקבותיהם המשפחה המבולבלת והחסידים התמהים.

הגשם הלך והתחזק, אך רבי ישראל המשיך לצעוד עד שהגיע לביתו הפרטי. "הכנס את החפצים פנימה", הורה לסבל, ואז פנה אל המשפחה ההמומה בחיוך: "ברוכים הבאים. אתם אורחיי עד שיימצא לכם בית של קבע".

החסידים עמדו, מביטים זה בזה בבלבול. רבי ישראל, כקורא את מחשבותיהם, הביט בהם ברוך. "תודה על עזרתכם", אמר בפשטות. "עכשיו, אם תרצו להישאר ולסייע למשפחה להתארגן, אתם מוזמנים".

סיפור מס' 27 | שבוע פרשת בהעלותך (י"ב-י"ז סיון)

באותו ערב, עזבו החסידים את בית הרבי שקטים ומהורהרים. הם לא שמעו "דרשה" על אהבת ישראל אלא ראו איך היא מתקיימת בפועל.

בימים שלאחר מכן, ראו החסידים כיצד רבי ישראל דואג לכל צרכי המשפחה: מחפש עבורם דיור קבע, מסייע במציאת עבודה לאב, ורושם את הילדים למקומות הלימודים.

לאט לאט, הבינו החסידים את עומק המסר. הם ראו כיצד אהבת ישראל אמיתית נראית: לא במילים, אלא במעשים יומיומיים של חסד ונתינה.

(על-פי שיחת השבוע גליון 797, מפי צבי גלזר הי"ד)

דיון "הריני" כיתתי בעקבות הסיפור:

- "הם מתגוררים במחסן של בית הכנסת?" שאל רבי ישראל, "זו באמת בעיה שצריך לטפל בה!" – מה היתה ה"בעיה" לדעת החסידים שבאו להתלונן, ומה היתה ה"בעיה" לדעת רבי ישראל?
- רבי ישראל היה יכול להורות לחסידיו לדאוג לפליטים למקום מגורים ולכל מה שהם צריכים, אך הוא לא נהג כך. מה עשה רבי ישראל, ומה אנחנו לומדים מזה עבורנו?

אור של גמילות חסדים

ישראל היה חסיד פשוט ועני, של הרבי הצמח צדק.

מדי כמה חודשים, הוא היה עוזב את הדוכן הקטן שלו בשוק, והיה נוסע לליובאוויטש, אל הרבי. באחד הביקורים, הוא הקשיב לדברי החסידות של הרבי ושמע שהרבי מדבר על מצוות גמילות חסדים. הרבי דיבר בהרחבה על אברהם אבינו שהיה עוסק בגמילות חסדים בכל דרך אפשרית!

ישראל לא הבין הרבה מהדברים העמוקים שהרבי הסביר, אבל את דברי הרבי על גמילות חסדים הוא הבין והם נכנסו לליבו.

כאשר הוא חזר אל העיירה, התקבצו סביבו כל החסידים, ורצו לשמוע - מה הרבי אמר? ישראל חזר בפניהם על הדברים המעטים ששמע בענין של גמילות חסדים.

בשוק, הוא פגש שני ידידים שלו, נחמן ויוסף, שגם להם היו דוכנים בשוק. הוא סיפר גם להם על מצוות גמילות חסדים והציע להם לקיים יחד איתו את המצווה היקרה.

מה הם עשו? למרות שהוא לא היה זקוק לכסף באותו זמן, הוא ביקש מנחמן הלוואה. נחמן נתן לו. לאחר מכן הוא החזיר לנחמן את הכסף, ונתן הלוואה ליוסף. יוסף החזיר לו ואז יוסף נתן הלוואה לנחמן... כך מדי יום היו שלושת המוכרים בשוק מלווים כסף זה לזה כדי לזכות במצוות גמילות חסדים.

בפעם הבאה שבה ישראל הגיע לבקר בליובאוויטש, יצא הרבי הצמח צדק מחדרו, וביקש לקרוא אליו את ישראל החנווני. לקח זמן עד שהחסידים בכלל הבינו למי הרבי מתכוון, כי ישראל היה מהחסידים הכי פשוטים ולא מוכרים.

ישראל נכנס אל הרבי, והרבי ביקש ממנו שיספר לו מהו סדר היום שלו.

ישראל סיפר בפירוט על סדר היום שלו שכולל זמני לימוד ותפילה, והרבה עבודה קשה. הרבי הקשיב, אבל היה ניכר שהוא עוד לא שמע את מה שציפה לשמוע.

"האם אתה גם נותן לצדקה?" - הרבי שאל.

"לצערי לא" השיב ישראל, "אני עני מרוד ואינני מצליח לתת צדקה."

הרבי לא ויתר, הוא המשיך לשאול את ישראל מה בדיוק הוא עושה בשוק, עד שלבסוף ישראל סיפר לו על ההלוואות של גמילות חסדים שהוא מקיים עם שני חבריו.

סיפור מס' 28 | שבוע פרשת שלח (י"ט-כ"ד סיון)

אחרי שישראל יצא מן החדר, בנו הצעיר של הרבי, רבי שמואל - שבהמשך היה הרבי המהר"ש - שאל את אביו: "מה מיוחד בו, שבגלל זה ביקשת לקרוא לו?" השיב לו הרבי שהוא ראה שעל ראשו זורחת קרן אור מיוחדת! קרן אור של "חסד דאצילות", שזוהי דרגה רוחנית גבוהה במיוחד! והכל בזכות "גמילות החסדים" שהוא מקיים בתמימות.

(מעובד מתוך ספר השיחות תש"א, לה-לו)

דיון "הריני" כיתתי בעקבות הסיפור:

- שלושת החסידים היו לוויים כסף זה מזה, לוקחים ומחזירים, שוב ושוב. האם הם באמת היו זקוקים להלוואות האלו? למה הם לקחו אותן?
- הסיפור מלמד אותנו על הזכות לעסוק בגמילות חסדים. איך אנחנו יכולים לקיים "גמילות חסדים" גם בכיתה?

הכנסת אורחים של אברהם אבינו

היה זה בלילה חורפי אחד, השלג הלבן כיסה את רחובות העיירה גוסטינין, ויהודי אחד התרוצץ בין הסמטאות האפלות. היה זה סוחר שנקלע למקום, לבוש במעיל כבד ועם תיק עור ישן על כתפו, מחפש בייאוש פונדק חם או בית בו יוכל להתחמם אל מול האח ולהניח את ראשו ללינת הלילה. הרוח הקרה חדרה לעצמותיו, וקור הלילה צבט בלחיו האדומות.

לפתע, עיניו העייפות נתקלו באור קלוש הבוקע מאחד החלונות הקטנים. בלי להסס, הוא צעד במהירות לעבר דלת העץ הכבדה ודפק עליה בחוזקה, אצבעותיו הקפואות כמעט ולא חשות את המגע. בקולו הרועד מקור, ביקש מבעל הבית להכניסו פנימה עד עלות השחר.

מבלי דעת, האורח מצא את עצמו בפתח ביתו של הצדיק המפורסם, רבי יחיאל מאיר מגוסטינין, הידוע בכינויו "היהודי הטוב מגוסטינין". רבי יחיאל פתח את דלת הבית לרווחה. חיוך רחב התפשט על פניו כשראה את האורח הקפוא, בכל לבו שמח על ההזדמנות לקיים מצוות הכנסת אורחים.

הצדיק הזמין את האיש פנימה לביתו הצנוע והחמים. ריח נעים של עץ בוער באח מילא את החדר. רבי יחיאל מיהר להגיש לאורחו כוס תה חם ומהביל, וצלחת קטנה עם עוגיות ביתיות. האורח לגם מהתה בתודה, אך עיניו הרעבות סרקו את החדר, ורבי יחיאל הבין מיד כי האיש זקוק ליותר מכך.

בלי לחשוב פעמיים, פנה הרב למטבחו הקטן. הוא מצא סיר קטן ובו דייסה לא מבושלת, וסיר נוסף עם מעט שומן עוף. למרות חוסר ניסיונו בבישול, ערבב רבי יחיאל את תכולת שני הסירים בידיים רועדות מעט, הכניסם לתנור העץ הישן, ובישל "ארוחת ערב" מאולתרת.

האורח, שהיה רעב מאוד, אכל את התבשיל המשונה בתאבון רב, מחייך בהכרת תודה לרב שישב מולו בשקט ובענווה.

כשהסתיימה הארוחה, הוביל רבי יחיאל את אורחו למיטה נוחה, מכוסה בשמיכת צמר עבה וחמה. הוא לא גילה לאורח שזו מיטתו שלו, ושהוא עצמו ישאר ער כל הלילה, יושב ליד האח ולומד תורה לאור נר קטן.

עם שחר, כשקרני השמש הראשונות האירו את השלג הנוצץ, יצאו הרב ואורחו לבית הכנסת לתפילת שחרית. לאחר התפילה, כשהחל האורח לשוחח עם המתפללים, החלו פניו להחוויר בהדרגה כשגילה את זהותו האמיתית של מארחו הנדיב.

סיפור מס' 29 | שבוע פרשת קרח (כ"ו סיון-א' תמוז)

בלב כבד ומלא בושה, מיהר האיש אל הרבי. "רבי, התחנן, קולו רועד, "סלח ומחל לי! לא ידעתי שזה ביתך. לו ידעתי זאת, לא הייתי מטריח את הרבי כלל!"

"אינני מוכן לסלוח לך!" השיב הרבי, עיניו נוצצות. "אלא אם כן תסכים לתנאי אחד: שבכל פעם שתבוא לעיירתנו, תתארח אצלי."

הרבי הסביר בחיוך רחב: "החסידים מונעים ממני לארח. ואתה זיכית אותי במצווה חשובה זו. אנא, המשיך לזכות אותי בכל ביקור."

כך, בחכמתו ובענוותנותו, לימד רבי יחיאל מאיר את ערכה האמיתי של אהבת ישראל וגודל המעלה בעזרה ליהודי.

(על פי 'סיפורי חסידים' של הרב שלמה זיו)

דיון "הריני" כיתתי בעקבות הסיפור:

- מדוע ביקש הסוחר סליחה מהצדיק?
- הצדיק הסכים לסלוח, רק בתנאי מסוים. מה היה התנאי, ומה אנחנו יכולים ללמוד מזה עבורנו, כאשר אנחנו צריכים להתאמץ ולעזור לאחרים?

בנים יחידים

ג'ו בן אליעזר היה צעיר יהודי שעבד בשגרירות אמריקה באו"ם בתקופה שלפני מלחמת ששת הימים.

ימים ספורים לפני שפרצה המלחמה, כשהמצב בארץ היה מתוח וכולם ידעו שעומדת לפרוץ מלחמה גדולה, קיבל ג'ו טלפון מבת דודתו הגרה בניו יורק. היא סיפרה לו שבנה היחיד, אברהם, לומד בישיבה בישראל והוא מסרב לשוב הביתה. הוריו שלחו לו כרטיס טיסה על חשבונם, התחננו שיחזור הביתה עד שהמצב בישראל יירגע, אך הוא מסרב בתוקף בטענה ש"הרבי מליובאוויטש אמר לא לעזוב את הארץ".

"ג'ו", היא אמרה, "לך יש קשרים בשגרירות, תגיד את האמת: עד כמה המצב בישראל חמור?".

ג'ו לא רצה להפחיד אותה, אבל בכל זאת אמר את האמת: "אנחנו צופים סכנה גדולה למדינת ישראל, הצפי הוא שהערבים ינצחו במלחמה ומיליוני יהודים יעמדו בסכנת חיים. כדאי שתוציאו את הבן שלכם משם עד שיתיימו הקרבות". בת הדודה פרצה בבכי והתחננה לג'ו שישכנע את הרבי להתיר לבנם לחזור מיידית הביתה.

לנוכח תפקידו הרגיש, התקבל ג'ו בתור ימים ספורים לפגישה במשרדו של הרבי. הוא פתח בהתנצלות על כך שהוא מנצל את מעמדו הציבורי עבור עניינים אישיים, וניגש ישירות לעניין: "בת דודתי מפצירה כי הרבי יורה לבנה לשוב מיידית הביתה".

הרבי הגיב כי ארץ ישראל היא מקום ששמור בהשגחתו הפרטית של אלוקים, כמו שנאמר בפסוק: "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל", ולכן זהו המקום הבטוח ביותר עבור היהודים.

"זה נכון", אמר ג'ו, "אבל אברהם הוא הילד היחיד של בני הדודים שלי. הוא כל העולם שלהם והם אינם יכולים לסכן אותו".

פניו של הרבי עטו ארשת רצינית, והוא אמר: "לי יש בארץ אלפי בנים יחידים, ואם אני אומר להם להישאר שם - זה רק מפני שאני בטוח כי לא יאונה להם כל רע. אמור לבת דודתך ולבעלה שהם יכולים להיות רגועים לחלוטין, ושומר ישראל ישגיח על היהודים היושבים בארץ".

הביטחון שהקרין הרבי התברר בתור ימים כמדויק להפליא. בתוך שישה ימים ניצח צבא ישראל הקטן, צבאות של שלוש מדינות ענק. תושבי ארץ הקודש חזו בעיניהם בשמירה האלוקית.

דיון "הריני" כיתתי בעקבות הסיפור:

- עבור הרבי כל יהודי הוא כמו "בן יחיד". מה אנחנו למדים מהביטוי "בן יחיד" על אהבת הרבי לכל יהודי?
- הרבי מצפה גם מאיתנו לאהוב זה את זה כמו במשפחה. מה ההבדל בין האהבה לבן משפחה קרוב, לבין אהבה למישהו זר?